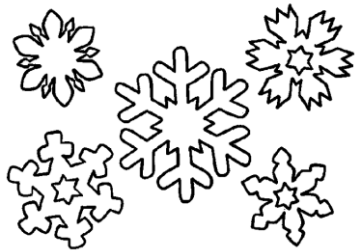

Vydává: OBEC FRYŠAVA POD ŽÁKOVOU HOROU

kalendářní rok: 2015

FRYŠAVSKÝ OBECNÍK

Vážení spoluobčané.

Konec roku se nám přiblížil a já bych se s Vámi rád podělil o malou rekapitulaci uplynulého období.

V naší obci se stalo mnoho událostí, které jistě stojí za zmínku. V létě v naší obci proběhlo setkání rodáků a přátel obce. Tato akce proběhla velmi úspěšně a dovolím si říci, že předčila veškeré naše očekávání. Přidruženou a taktéž úspěšnou akcí byl řemeslný jarmark spojený s výstavou historických vozidel a motocyklů, který se uskutečnil na návsi naší obce.

Další letní akcí byl harmonikářský festival, který se rovněž velmi vydařil.

Koncem letošního listopadu jsme slavnostně přivítali 8 nejmenších občánků naší obce. Toto číslo ukazuje, že naše školka a škola se v blízké budoucnosti mohou těšit na větší počet nových školáčků a potažmo žáčků.

Jak je všem občanům naší obce jistě známo, právě ve škole se před koncem letošního roku staly události, které byly pro nás všechny velkým (a ne právě radostným) překvapením. Ke dni 31. 12. 2015 ve funkci ředitelky Základní školy a Mateřské školy Fryšava pod Žákovou horou končí paní Mgr. Jana Suchá. Bohužel jsem v posledním období musel v této souvislosti zodpovídat mnoho dotazů ohledně dalšího fungování školy ve Fryšavě. Za celé vedení naší obce tímto všechny ubezpečuji, že zachování chodu naší školky a školy je naší prioritou, a jsme pro to připraveni udělat vše, co je v našich silách. Vždy budeme usilovat

o to, aby pro všechny rodiče byla fryšavská školka a škola při výběru školského zařízení pro jejich děti první možnou variantou.

Je mi proto velkým potěšením, že se s Vámi v tomto svém článku mohu podělit o následující novinky. Dne 11. 12. 2015 jsem s účinností od 1. 1. 2016 pověřil dočasným vedením naší školy, a to do doby ukončení konkurzního řízení na uvolněné místo ředitele, pana Mgr. Kamila Hübnera.

Mgr. Hübner je pedagogem s více jak 30ti letou praxí ve školství. Jsem proto přesvědčen, že bude člověkem na svém místě a stabilizuje nyní více než neklidnou situaci v naší škole. Mgr. Kamil Hübner je současně zájemcem o uvolněné místo ředitele naší školy a tudíž i účastníkem výběrového řízení, které nyní probíhá a které by mělo být ukončeno během ledna 2016. Jsem nesmírně rád, že o práci v naší škole je zájem a ucházejí se o ni zkušeni lidé. Z dlouhodobého hlediska jsem přesvědčen, že v naší škole budou pracovat lidé, kteří nebudou nadřazovat své vlastní zájmy nad zájmy školy a kterým na škole bude doopravdy záležet.

Nyní bych Vás chtěl také seznámit s našimi plány na rok 2016. V příštím roce bychom chtěli nahradit veškeré hrací prvky na návsi za nové, neboť současné již dosluhují a jsou ve velmi špatném stavu. V současné době vybíráme dodavatele. Na návsi plánujeme vystavět dětský hrad se skluzavkami, lanové centrum a osadit nové houpačky.

V nadcházejícím roce budou pokračovat práce související s výměnou nefunkčních vodovodních šoupat.

Dále bychom rádi na několika místech v obci umístili hasičské hydranty pro případné krizové situace.

S předstihem bych Vás rád rovněž informoval, že dalším z možných budoucích projektů je přestěhování OÚ do prostor dnešní pošty. Budova č.p. 80 i s přílehlými pozemky by byla následně nabídnuta k odprodeji.

V patře budovy pošty jsou připraveny dva byty k pronajmutí. Tento záměr byl již zveřejněn na úřední desce, aby se s ním mohli případní zájemci seznámit. V současné době je dokončován přístupový chodník k budově, resp. k bytům. Oba byty mají nově instalovány samostatné vodoměry a elektroměry. Předpokládáme, že během ledna 2016 by se mohli noví nájemníci stěhovat.

Vážení a milí spoluobčané, závěrem bych Vám všem chtěl srdečně popřát krásné prožití svátků vánočních v kruhu Vašich nejbližších. Do nového roku Vám přeji pevné zdraví a mnoho úspěchů.

S přáním všeho dobrého: Mojmír Humlíček - starosta obce Fryšava pod Žákovou horou.

Prožíváme závěr roku a to je příležitost se ohlédnout zpět a zhodnotit, co se nám povedlo, nebo nepovedlo. Není marné se rozpomenout na to, co jsme prožili. Možná to bylo pozitivní, nebo i negativní, ale jistě to byl důležitý okamžik v našem životě. Poznáme-li, že ne vše se zdařilo, tak je to příležitost se z toho poučit a dělat vše pro to, aby to bylo v tom následujícím roce o to lepší.

Na podzim tohoto roku proběhla ve Vatikánu Biskupská synoda a hlavním tématem byla rodina. Církev vnímá, že rodina v dnešní době to nemá jednoduché, a je třeba hledat cesty, jak jí pomoci. To samé můžeme vnímat i na naší místní úrovni - na Fryšavě, a jsem rád, že se začínají ve větší míře hledat cesty v „prorodinné politice“. Hledejme společně jak nejlépe podpořit rodiny, hlavně ty mladé, které jsou nejvíce zranitelné. Nebudeme-li podporovat rodinný život, tak se za pár let může stát, že Fryšava bude jen vyhledávaným turistickým centrem, ale bez života, protože zde budou jen chalupáři.

P. Janoušek, farář

Bohoslužby na vánoce:

čtvrtek 24. 12. mše sv. 16:00

neděle 27. 12. 9:00

pátek 25. 12. 9:00

čtvrtek 31. 12. 16:00

sobota 26. 12. 9:00

pátek 1. 1. 2016 9:00

Kulturní výbor Fryšava pod Žákovou horou

Skupina dobrovolníků, která vystupuje pod hlavičkou kulturního výboru, společně pracuje od začátku roku 2015 a snaží se svými aktivitami povzbudit přátelskou atmosféru v obci.

První setkání jsme uskutečnili hned na začátku roku a pozvali jsme na něj všechny občany Fryšavy, vedení obce i vedení školy. Hlavním cílem bylo popovídat si o tom, zda máme čas a chuť společně připravovat kulturní akce, jakým způsobem by se mohla ubírat naše činnost a co bychom mohli během roku v naší obci připravit. I když řada lidí mluvila negativně a pochybovala o našich schopnostech, nenechali jsme se odradit a pustili jsme se

do práce. Na kritiku jsme byli připravení a na to, že nás někteří spoluobčané v žádném případě podporovat nebudou, také. Jak už to tak bývá, postupem času někteří dobrovolníci odešli, místo nich se ale objevili jiní a nakonec vzniklo velmi milé uskupení všech generací. Každé setkání je tak příjemným posezením a o nápady a dobrou náladu není nouze.

Blíží se konec roku, kdy řada z nás hodnotí, co se povedlo a co méně, a tak se i my ohlížíme zpátky a máme radost z toho, jaký kus práce je za námi. V kulturním domě se nám podařilo vytvořit dětský koutek, který je plně využíván při setkávání maminek a také během tvořivých dílen pro děti. Dílničky nachystaly maminky dvě: velikonoční dílnu na jaře, kde si děti vyzkoušely různé techniky zdobení kraslic, pletly metle, vyráběly velikonoční nepečené cukroví nebo malovaly; a strašidelnou dílnu na podzim, na které se šila strašidla, vyráběly se škrabošky, podzimní víly, pavučinky z vlny, modelovalo se z marcipánu a tancovalo se. Jaro jsme přivítali také zájezdem na Floru Olomouc, ze které jsme si přivezli nejen rozkvetlé květináče, ale i voňavé syrečky. Podpořili jsme také naše aktivní seniory, kteří se společně setkali koncem února, příjemně si popovídali a zazpívali s harmonikou. V měsíci dubnu se rozhodli uspořádat přednášku o bylinkách, na které vystoupila paní Urbánková a v srpnu pak zorganizovali spolu s SDH velice úspěšné setkání harmonikářů, Fryšavská harmonika.

V duchu tance a zpěvu se nesla i další dvě setkání, prvním z nich byl březnový taneční večer pro všechny generace, na kterém zazněly písničky 60., 70. a 80. let a zazpívala zde i Zdena Musilová. Její vystoupení se natolik líbilo, že jsme v červnu uspořádali ještě jedno posezení, na kterém paní Musilová vystoupila společně se svojí kolegyní. Dětský den se nesl v duchu pohybu, a tak se děti v doprovodu rodičů, prarodičů i kamarádů vydaly k hájenkám a po cestě plnily úkoly, které prověřily jejich znalosti o místní přírodě a také si naučily, jak pomoci například zraněnému kamarádovi. Největší akcí, kterou jsme pečlivě připravovali několik měsíců, bylo červencové Setkání rodáků a přátel. Vzhledem k nejisté situaci ve Fryšavě, kdy nebylo možné počítat s finanční podporou z obce, bylo nejtěžším úkolem nabídnout hostům rozmanitý program za co nejméně peněz. Díky velkému nasazení všech dobrovolníků a členů SDH se to nakonec podařilo a jako poděkování nám všem pak bylo více než 600 prodaných vstupenek a spokojení návštěvníci. V listopadu uspořádal kulturní výbor společně s obecním úřadem vítání nejmladších občánek, na které bylo pozváno osm dětí a jejich rodiče. Sedm z nich se pak setkání zúčastnilo a odpoledne si všichni společně užili.

Dobu předvánoční jsme přivítali dnes již tradičním rozsvěcením vánočního stromu na návsi, kde vonělo svařené víno i vánoční cukroví, vypustili jsme balónky s přáním Ježíškovi, čímž jsme se zapojili do celorepublikové akce a dětem jsme připravili Mikulášskou nadílku.

V novém roce bychom rádi pokračovali v naší činnosti a rádi mezi námi přivítáme všechny z vás, kteří chcete přispět ke společné radosti nás, fryšaváků. Doufáme, že i pro vás byl rok 2015 úspěšný a nový rok ať vám přinese pevné zdraví a spoustu pozitivní energie.

Rok ve znamení „dvojek“

Dovolte mi, abych vás informoval o práci členů Sboru dobrovolných hasičů ve Fryšavě.

Náš sbor má k dnešnímu datu 42 členů (27 mužů a 15 žen), výjezdová jednotka má členů 12. Náš sbor pravidelně pořádá několik kulturních akcí. Každý rok v měsíci únoru pořádá hasičský ples, který má, myslím, výbornou úroveň i návštěvnost. Jako další kulturní akce bych zmínil masopustní průvod obcí, stavění májky, hledání pokladu pro děti, pořádání zábav, dětského karnevalu a v neposlední řadě 1. ročníku Fryšavské harmoniky. Ovšem nejvíc bych letos vyzvedl Setkání rodáků a přátel Fryšavy konané 18. 7. 2015. Na této akci se podílel nejen sbor a kulturní výbor při OÚ, ale i spousta dobrovolníků z řad občanů, za což jim patří obrovský dík. Nám bylo odměnou skvělé počasí a spousta lidí, kteří se tohoto srazu zúčastnili. Návštěva přesahující 600 lidí, myslím, mluví za vše.

Několik desítek hodin věnovali členové údržbě techniky a jejím opravám a úpravám. Nicméně letos si vyžádala naše cisterna pár větších oprav. Proběhla výměna spojky, oprava vodního čerpadla a oprava zadních brzd. Tyto opravy byly financovány z rozpočtu obce a z dotace na „akceschopnost jednotek PO“ z Kraje Vysočina. Z vlastních prostředků jsme zakoupili 4 starší, ale velice slušné pneumatiky, které našemu vozu ještě pár let poslouží. V příštím roce bychom chtěli ještě dokoupit další 2 pneumatiky, aby přezutí našeho vozu bylo kompletní.

Další řádky této zprávy bych rád věnoval našemu družstvu žen a mužů.

Obě družstva pilně trénovala a kýžené ovoce se dostavilo. Družstva žen a mužů obsadila na Okrskové soutěži v Petrovicích 10. 5. 2015 shodně 2. místa. Navíc mezi jednotlivci Jitka Hrdinová 1. místo a Martin Veselský 3. místo. Toto skvělé umístění nám vyneslo důvěru reprezentovat Novoměstský okrsek na Okresním kole v PS ve Velkém Meziříčí 23. 5. 2015. Jak jsme předpokládali, Okresní kolo je již trochu jiná liga, nicméně jsme tam neudělali špatný dojem a nejlepší letošní mužský čas útoku 25,32 to jen dokazuje. Bohužel zde se nám ani trochu nepovedla mužská štafeta a po 2 neplatných pokusech se sen o umístění na bedně rozplynul. I tak je 5. místo mužů a 4. místo žen solidním výsledkem. Další soutěží, které se naše družstva účastnila, byla Vlachovická savice, kde opět mužské i ženské družstvo obsadilo shodně 2. místa. Poslední soutěží, které jsme se zúčastnili, byl zářijový memoriál Josefa Sokolíčka v Novém Městě. Muži zde obsadili, jak jinak, než 2. místo (letos to snad ani jinak nejde). Ženy si bohužel vybraly smůlu a po spadlém koši při soutěžním pokusu nemohlo následovat nic jiného než neplatný pokus a tím poslední místo.

Touto cestou bych chtěl všem členům ženského i mužského družstva poděkovat za vynikající práci, kterou odvádějí.

Všem členům sboru a jejich blízkým bych chtěl popřát klidné prožití svátků vánočních v kruhu svých nejbližších, pohodový vstup do nového roku a především pevné zdraví.

Martin Dvořák
velitel hasičů

Obecní knihovna

Knihovna má nyní zhruba 5560 knih a celkem asi 200 čtenářů, především starších. Naprostý nezájem je u dětí a mládeže.

Knihovna pravidelně informuje občany o všech významných výročí spisovatelů, umělců, politiků ve skříňce a na nástěnce v chodbě obecního úřadu. V letošním roce 2015 jsme především připomněli dvě významná výročí Vítězslavy Kaprálové. Tato známá hudební skladatelka a dirigentka se narodila 24. 1. 1915 v Brně, 100leté výročí a zemřela ve svých 25 letech 16. 6. 1940 ve francouzském Montpellier, 75. výročí. Často pobývala ve vilce svých rodičů ve Třech Studních, v roce 1938 také s Bohuslavem Martinů. V jednom svém dopise vzpomínala i na návštěvu bohoslužby ve fryšavském kostele.

V květnu bylo připomenuto 45. výročí vyhlášení chráněné krajinné oblasti (CHKO) Žďárské vrchy. To se uskutečnilo 25. května 1970 u Stříbrné studánky na Žákově hoře, vyhlásil osobně tehdejší prezident generál Ludvík Svoboda a zúčastnili se i někteří občané Fryšavy.

Naše knihovna nabízí mimo jiné již pátou knihu medailonků osobností kulturního života Vysočiny od autorky Věry Rudolfové. To je bývalá redaktorka brněnského rozhlasu, chalupářka z Olešné. Připomeňme například: malíř Josef Jambor, děkan Ladislav Simajchl, ing. Václav Kaprál, malířka Helena Puchýřová, hudební skladatel a pedagog Otakar Šín, básník Petr Kříčka.

V prosinci letošního roku budeme ještě připomínat významné výročí Bohuslava Martinů. Narodil se 8. prosince 1890 v Poličce. Tento světově uznávaný hudební skladatel je pro nás známý především jako autor slavné kantáty Otvírání studánek. Martinů ji komponoval v roce 1955 na básnickou sbírku Miloslava Bureše (6. 11. 1909 – 12. 11. 1968), rovněž rodáka z Poličky. Bureš tuto sbírku vytvořil za pobytu ve Třech Studních na břehu Sykovce a u studánek Barborka a Vitulka. Jako vzpomínka obou se proto koná zde vždy poslední sobotu v květnu otvírání studánek.

Za knihovnu Liboslav Zrůst

Fryšavská harmonika 2015 a Burčákobraní Daňkovic

Vůbec poprvé se dne 22. 8. 2015 v kulturním domě konala Fryšavská harmonika. Více než dvě desítky harmonikářů a heligonkářů se sešli, aby zahráli k poslechu i tanci. Akci, kterou pořádal Kulturní výbor při Obecním úřadu ve Fryšavě pod Žákovou horou spolu s místními dobrovolnými hasiči, přilákala velkou spoustu místních i návštěvníků odjinud. Setkání harmonikářů je pro mnohé jedinou příležitostí, kdy mohou nejen sami vystoupit na pódiu a předvést, co umí, ale také přiučit se od ostatních muzikantů. Odměnou jim byl potlesk a také obdrželi pamětní list a fotografii obce. Od malířky Heleny Puchýřové, která u nás každý rok pravidelně vystavuje, dostali také velký nástěnný kalendář. Dárky jim předávaly dívky v tradičním fryšavském kroji. Milým překvapením byla návštěva z Holandska. Manželé, kteří nedaleko od Fryšavy byli v té době na rekreaci, se o naší akci dozvěděli a přijeli k nám také zahrát. Navázali jsme s nimi přátelství a doufáme, že nás příští rok přijedou opět na další ročník Fryšavské harmoniky podpořit. Setkání se všem moc líbilo a mělo velký ohlas také mezi harmonikáři, kteří už se dotazují po dalším setkání.

Koncem září jsme byli pozváni obcí Daňkovice na burčákobraní. Sešli jsme se odpoledne na zastávce v Daňovicích, kde na nás již čekal autobus s panem řidičem a delegátem místní obce. Po vtipném přivítání jsme nastoupili do autobusu a pan řidič nás povozil po obci s pěkným a zajímavým výkladem pana delegáta o místních vinicích a zajímavostech z obce. Po dlouhé a náročné cestě (okružní cesta trvala přibližně 10 minut) jsme byli místními děvčaty přivítáni u kulturního domu zpěvem a pohoštění chlebem a solí, pozváni do místního kulturního domu, tedy do daňkovického sklípku. Děvčata měla připravené klobásky, sýry, napečené cukroví, víno a samozřejmě burčák z Němčiček. Pozdní odpoledne se neslo zpěvem a hrou na harmoniky. Byly připraveny různé soutěže, jako soutěž ve zpěvu mezi obcemi, soutěž Vtip za stovku, kde se mohli zúčastnit jak malí tak velcí a další. Bylo to velmi příjemné setkání a doufám, že takových milých akcí mezi obcemi bude více.

Martina Junová

Advent

Advent dostal své jméno z latinského **ADVENIRE** což znamená **přicházeti**. A kdo že to k nám přichází? Můžeme říct zima nebo Vánoce. Děti říkají Ježíšek. Ve skutečnosti je advent doba čekání na Ježíškovi narozeniny. Takže na jeho příchod. Advent má každý rok jiné trvání. Začíná první adventní nedělí a končí Štědrým dnem, ten připadá každý rok na jiný den v týdnu, a podle toho se mění i délka adventu. Adventní doba před šedesáti lety vypadala hodně jinak než dnes. A v polovině 19. stol. bychom se nestačili divit. Převaha lidí žila na venkově a čas se řídil podle práce navázané na přírodní dění. Protože je advent, až na několik dní, v prosinci. Příroda spí. Úroda je sklizena, země zmrzlá, mnohdy pokrytá sněhem a vše odpočívá. Navíc se den krátí a noc prodlužuje, a tak se lidé stahovali do domů a jako celá příroda odpočívali. Neuměli však jen tak ležet a zahálet, tak se věnovali draní perí, opravě nástrojů, mlácení obilí, zpracovávali vlnu a len.

I muži v této době uměli tkát i příst. Pro spoustu lidí tyto nudné a zdlouhavé práce, které dnes za nás vykonávají stroje, byli způsobem odpočinku už proto, že je vykonávali v suchu a v teple. Sešli se sousedé a při přástkách a dračkách se zrodila nejedna pohádka či legenda, které dodnes rádi vyprávíme našim dětem.

Ale i svět se mění. Onen klid, kterým by měl být celý advent provázen a kterého si dříve lidé dopřávali poklidnou prací a vyprávěním, je dnes plný shonu, nervů a stresu. V obchodech nám vnucují vánoční zboží a kolekce už od října, od půlky listopadu je všude vánoční výzdoba a v obchodech nám neúnavně pouštějí vánoční písně či dokonce koledy.

Nenechme se tím strhnout, posadme se na chvilku a popřemýšlejme nad tím, jak tento čas využít lepším způsobem.

Jedním ze symbolů adventu je „**Adventní věnec**“, který čtyřmi svíčkami zastupuje všechny čtyři adventní neděle a připomíná nám, že se blíží Ježíškovo narození.

Adventní věnec nemá tak dlouhou tradici jak by se mohlo zdát. Jeho vznik datujeme k první světové válce. Rodiny si jej vymyslely, aby ukrátky čas do Vánoc, protože si myslely, že na Vánoce se jejich blízcí vrátí domů. Vždyť o Vánocích se přece nebojuje. Kde a kdo si s dětskou toužebností vymyslel tuto zvyklost, není známo. Adventní věnec se tak stal nadčasovým odvěkým symbolem díky tomu, že spojuje dva významné geometrické symboly,

kruh a čtverec. Během času (jak velí móda) i již zmíněný adventní věnec v mnoha případech změnil svůj tvar. Což mi přijde stejně kýčovitě jako hrát koledy v listopadu.

První adventní neděle: - Na adventním věnci zapalujeme první svíčku. Ve většině měst rozsvěcujeme vánoční stromy, což se stává docela příjemnou tradicí, při které se sejdou lidé města či vesnice a společně tak přivítají adventní čas.

V období od první adventní neděle do druhé naši předkové dodržovali spoustu zvyků.

Patří k nim například „**barborky**“. Jsou to větvičky ovocných stromů uříznuté na svátek sv. Barbory (4.12.). Postavené ve vodě na teplém místě doma na Vánoce vykvetou. Rozkvetlé barborky znamenají zdraví a zdar, pokud zaschnou, značí opak. Ještě starší pověra říká, že ke každému pupenu na barborce se má zavěsit na kousku provázku papírek s přáním. U kterého papírku barborka vykvete, to přání se vyplní. V 19. stol. si takové barborky zastrkovala svobodná děvčata za pas, než odešla na půlnoční mši. Po mši jim pak mládenci mohli větvičku vzít a vyznat jim tak lásku a vyjádřit svou náklonnost. Což v té době, takto veřejně, byl dost vážný počin.

Dalším zvykem, který dodržujeme, je „**Mikuláš**“(6. 12.). Tento celosvětově uctívaný světec potají obdarovával všechny, kteří to potřebovali. Kdy se ke sv. Mikuláši připojil čert a anděl to není známo. I když dnes je těmto postavám přikládán mnohdy větší důraz než sv. Mikuláši, který ve své době vykonal mnoho dobrého, a proto si ho připomínáme. Nezapomínejme na to.

Druhá adventní neděle: - Na adventním věnci zapalujeme druhou svíčku. Většinou právě druhou adventní neděli sv. Mikuláš navštěvuje kostel a přináší hodným dětem balíčky s dobrotami. Dnes už to nejsou křížaly, oříšky a ovoce, ale spíše čokoláda, bonbóny a jiné laskominy.

V dřívějších dobách bylo zvykem vykonávat mezi druhou a třetí adventní nedělí různé „**obchůzky**“. Adventní obchůzky jsou vesměs návštěvy více méně z jiného světa. Chodily celou obcí a zavítaly do každého stavení. Patří mezi ně již zmíněný Mikuláš. Dále to pak byli: Barbory, Lucky, Ambroži, Maticky, Perchty, Štědré báby a Ometačky. Nesměl chybět ani bílý kůň, symbol čistoty a sněhu. Postavy to byly děsivé a ne vždy byly symbolem dobra, ale ani zla. Byly to postavy očištné. Trestající zlo, odměňující dobro. Ometačky očistily dům i jeho obyvatele od pavučin a černoty, aby byli dobře připraveni na narození Ježíška a příchod Nového roku.

Třetí adventní neděle: - Na adventním věnci zapalujeme třetí svíčku. Doma nám začíná vonět vánoční cukroví, přípravy na Štědrý den jsou v plném proudu, uklízí se a všichni se připravují na jedny z nejkrásnějších svátků v roce. Ale i v tomto týdnu do čtvrté adventní neděle bychom neměli zapomínat na tradice a zvyky.

V tomto týdnu to dříve byly práce betlémské, ale také lámání jmelí a zdobení ozdob zlatým pozlátkem. Už v dávných dobách se v upomínku na místo, kde se Ježíšek narodil, vyráběl **betlém**. A právě v tuto dobu si jej lidé chystali, opravovali a připravovali jej na místo, kde pak byl po celou dobu vánoční. Za tuto tradici vděčíme sv. Františkovi z Assisi, který postavil úplně první betlém na světě a dal mu dnešní podobu.

Za zelené **jmelí** našich vánoc vděčíme Keltům. Jmelí pro ně bylo posvátné. Je to symbol smíru, přátelství a dobrého sousedství.

Zlatá barva je znamením světla a slunce. Sluneční paprsky se zachycují na pozlacených snítkách či ozdobách a značí tak, že slunce zase začíná svítit. Naopak stříbrná barva je barvou bez stálého lesku. Je spjata s měsícem, který také jen odráží světlo a neustále se mění. Stříbrná barva byla dříve spojována se lží a se smrtí. Na Vánoce ani o adventu se vůbec nepoužívala.

Čtvrtá adventní neděle: - Zapalujeme poslední čtvrtou svíčku na adventním věnci a ty pak rozsvěcujeme až do Štědrého dne, kdy nám svit svíček nahradí záře vánočního stroměčku.

Štědrý den: - Advent utekl jako voda a máme tady dobu Vánoční a s ní Štědrý den. Co je to Štědrý den? Je to vánoční pohoda, stroměček, dárky, dobré jídlo...? Vlastně je nejlepší, když je od všeho kousek. O půlnoci se nám přece narodí Ježíšek a oslava jeho narozenin je právě dnes. Zdobíme stroměček, dáváme si dárky, připravujeme hostinu a to vše na Ježíškovu počest. **Stroměček:** dnes už si bez něj Vánoce neumíme ani představit, ale nebylo to tak vždy. První zmínka o vánočním stromku pochází z roku 1570 z Brém. Při společném slavení na Boží hod odpoledne měli takový stromek v sále, kde se slavnost konala, ozdobený různými dobrůtkami, které si pak za odměnu mohli děti sníst. K nám se tato tradice dostala do většího povědomí až v roce 1812, kdy J. K. Liebig, intendant Stavovského divadla, připravil takový stromek i s dárky jako překvapení pro přátele a příznivce divadla. Úplně pak u nás zdomácněl někdy kolem roku 1870. V malých chaloupkách u chudších lidí si jej například zavěšovali ke stropu, aby v malých již tak přeplněných světničkách nepřekážel. Zdobily se jablíčky či oříšky a mnohdy se dával jako dárek. **Dárky** - Vánoce jsou známé jako svátky štědrosti. Dárky, které si dáváme pod stroměček, nám mají připomenout opět Ježíška, který je sám o sobě velkým dárkem. Dříve byly zavěšovány na již zmíněné stromky a až kolem druhé světové války jsou první zmínky o dárkách pod stromkem. Tuto tradici dodržíme dodnes.

Pokusme se vydržet a nepropadnout shonu, stresu a nákupnímu šilenství. Užijme si Vánoční svátky v klidu a v pohodě.

ŠŤASTNÉ A VESELÉ

z publikace Adventní čas P. Piřha

Lenka Stehlíková

Omalovánka pro děti

Bodystyling

Aerobní posilovací cvičení pro ženy a dívky každého věku

Již čtvrtým rokem se pravidelně scházíme, každé úterý, v tělocvičně základní školy Fryšava, kde pod vedením zkušené lektorky Dany Kalábové cvičíme Bodystyling.

Co je to Bodystyling?

Jedná se o aerobní cvičení, které pomáhá posilovat a tvarovat postavu. Při správném dýchání pomáhá také hubnout, ale hlavně je to velmi dobré kardiocvičení. To zdaleka není vše. Při dnešním způsobu života, kdy velmi často dochází u jedinců k tzv. dysbalanci svalů, což je jednostranné zatěžování svalů díky profesi a z nejrůznějších příčin během života, je toto cvičení vhodným způsobem jak posilovat svaly, které se během dne nepoužívají.

Co nám tedy přináší tento sport?

- je to kardio cvičení
- máme lepší fyzickou kondici
- tvarujeme a posilujeme postavy
- máme lepší držení těla
- jsme psychicky odolnější
- máme organismus ve větší pohodě
- cvičením vyplavujeme endorfiny- což jsou tzv. hormony štěstí
- rozhýbáváme tělesný metabolismus – lépe hubneme
- dobře spíme
- pružnost a elasticnost svalů, nějaké to shozené kilo, ale hlavně nahrazujeme část tuků svalovou hmotou

Lekce bodystylingu je vedena při hudbě, má svoje zákonitosti a cvičí se tak, aby nikomu neublížila, ale aby při správném vedení instruktorky a správném cvičení jedinců dosáhla toho, co od této hodiny očekáváme.

Cvičení se nám zalíbilo natolik, že 1x za rok vyrážíme na Fit víkend, kde si zacvičíme nejen Bodystyling, ale i Fitjazz a hlavně uijeme spousty zábavy. V předchozích letech jsme byli v Příbyslavi, letos v Bystrém a pro rok 2016 plánujeme Fit víkend v Lukách nad Jihlavou.

Všechny ženy a dívky, které by rády vyzkoušely, jak se cvičí Bodystyling, srdečně zveme mezi nás !!!

Za cvičení žen
Dana Kalábová a Zdeňka Musilová

Zprávy z mateřinky

Léto se nám přehouplo do měsíce září a máme tu nový školní rok 2015/2016. Do naší mateřské školy je přihlášeno 17 dětí. Z toho 10 chlapců a 7 dívek. Věkové složení je 2,5 – 6 let. Starší děti se k mladším chovají ohleduplně a dle potřeby mladším dětem pomáhají (např. při oblékání na vycházky). I letos, každou první středu v měsíci, probíhá klub Kaštánek, kde si rodiče s dětmi vyrábí, hrají a povídají. V září si měli možnost vyrobit kašírovanou misku, v říjnu lucerničky a v listopadu mlsali štrúdl z vlastnoručně nastrouhaných jablíček. Těšíme se na další společná odpoledne.☺. Společně se školáky jsme si užili pouštění draků. Počasí nám přálo, děti běhaly jak o závod a nadšení vydrželo i když vítr zrovna nechtěl foukat! Další společnou akcí byl výlet na Tři Studně, kde jsme přivítali svatého Martina. Na závěr se děti mohly povozit na poníkovi. V prosinci se chystáme navštívit místní knihovnu, čekáme příchod Mikuláše, připravili jsme vánoční besídku pro naše blízké a už jen malé krůček a jsou tu Vánoce....

učitelky MŠ

Uplynulý rok v naší škole

Není lehké shrnout, co vše se v naší škole událo během posledního roku. Samozřejmě, pilně se učíme a to ve školních lavicích i mimo ně, různými formami a metodami práce, s použitím moderních pomůcek a technologií. Vyučování si občas zpestříme projektovým dnem (jak například takový den vypadá, se dočtete níže v samostatném článku) či vyrazíme za poznáním do blízkého či vzdálenějšího okolí. Stejně jako se učí děti, vzdělávají se i pedagogové. Kdo chtěl, měl možnost se k nám do školy podívat v červenci při příležitosti setkání rodáků. Pro ty, kterým to v létě nevyšlo nebo by chtěli vidět vyučování na vlastní oči, platí pozvání kdykoliv během roku. Navštívit můžete taky naše webové stránky, které pravidelně aktualizujeme (www.skola-frysava.cz) Vezměme to tedy pěkně popořádku, zastavme se alespoň u některých akcí. Vypůjčíme si k tomu slova písně...

Leden je měsíc plný ledu... Naše malované židle se staly celorepublikově nejzajímavějším projektem akce "72 hodin pro lidi, přírodu a místo, kde žiješ" a jakožto vítěze nás navštívil známý cestovatel Dan Příbáň s cestopisnou besedou "Trabantem až na konec světa", která se uskutečnila ve zcela zaplněném kulturním domě. Proběhl zápis do prvního ročníku, kterým provázal Ferda Mravenec s Beruškou a zapsány byly 4 děti.

Únor zavolá skřivánka ... Společně s mateřinkou jsme si užili masopustní veselici, ve škole jí přecházel výukový program s masopustní tematikou. Od ledna jsme také pravidelně začali jezdit na výuku plavání do bazénu ve Žďáru nad Sázavou.

Březen dá první lžičku medu ... Na první jarní den jsme s některými žáky a jejich rodinami vyrazili plným autobusem na výlet do Vida centra v Brně. Každý si našel to své, podívali jsme se na vědu zase jinými očima. Se žáky 3.až 5.ročníku jsme se vypravili do Nového Města na Moravě, kde jsme během setkání Ajtík, které organizuje 1.ZŠ, poměřili síly s malotřídními školami z okolí a vyzkoušeli si mnoho nového z oblasti informačních technologií.

V dubnu se čistí studánka...A u nás ve škole proběhl Chlebový den s prarodiči - formou vzdělávacího programu a vyprávění jejich zážitků jsme se přenesli do dob jejich dětství a vyzkoušeli si, co vše bylo potřeba udělat, aby kuchyní zavoněl čerstvý chléb. Ten poté zavoněl i v té naší. Protože zvědavost dětí je nekonečná, těšíme se zase na příště. V rámci Dne

Země jsme se zapojili do sběru odpadků v katastru obce. K nejkurióznějším nálezům patřily dlouhá kovová trubka, pneumatika, jedna kolečková brusle, tričko a dvojce pánské trenýrky:-) Jsme rádi, že jsme alespoň tímto malým činem popřáli planetě Zemi k jejímu svátku a myslíme si, že bychom o ni měli dbát více i když zrovna svátek neslaví.

Květen si říká podle kvítí... A my se tak již po několikáté připojili k celostátní květinové sbírce Ligy proti rakovině a tak jste nás mohli potkat při prodeji žlutých kvítků měsíčku lékařského. Námi nominovaný strom – Javor z Fryšavy – postoupil mezi dvanáct finalistů v anketě Strom roku 2015 a my si užili profesionální focení v přírodě. Na závěr měsíce jsme připravili vystoupení v kulturním domě, kde jsme se symbolicky rozloučili s předškoláky a žáky pátého ročníku.

Červen si na svět sluncem svítí ... A že nám svítilo nejen při návštěvě policie s ukázkou výcviku policejních psů ale i při našich výletech - celoškolního do nově otevřeného centra Eden v Bystřici nad Pernštejnem, kterého se účastnili i někteří rodinní příslušníci a třídního školního výletu se staršími dětmi do Moravského krasu.

Červenec po jahodách voní... V červenci některým již začaly prázdniny, někteří se pilně připravovali na setkání rodáků - nacvičovali vystoupení, vyráběli dárečky, společně s příznivci školy se zapojili do příprav dobové výstavy u příležitosti blížícího se výročí jejího založení. Všem, kteří se do příprav a realizace zapojili, ještě jednou patří velký dík!

Srpen si bleskem zakřeše... Prázdniny!

V září se sejdem pod jabloní... Sešli jsme se ve školních lavicích v počtu 4 prvňáci, 4 druháci, 4 třetáci, 5 čtvrtáku a 1 pátáčka a společně zahájili nový školní rok. V Zubří jsme s dětmi z místní školy a školy v Pohledci poměřili síly ve vědomostním běhu, kde rozhodovala nejen správnost odpovědí, ale i rychlost našich nohou. Konkurence byla vysoká, téměř 60 dětí! Z devíti oceněných míst jsme čtyři získali my, to bylo radosti!

V říjnu dešť pleská po střeše ... I když prší, je ve škole legrace, bláznivý den (viz foto) plný pokusů a omylů toho byl důkazem. Naštěstí při dalším ročníku akce 72hodin nepršelo a my s pomocí rodičů mákli, vyklidili sklep, zazimovali školní zahradu, natřel drumbeny a zasadili strom. Navštívili jsme výstavu věnovanou tvorbě Pavla Čecha v Horácké galerii a pokochali se jeho krásnými obrazy z knih pro děti.

V Brně proběhlo také vyhlášení ankety Strom roku 2015, ve které mezi dvanácti finalisty byl i „náš“ javor. Ten, zejména díky velké podpoře přátel školy a jejich intenzivnímu sbírání podpisů, skončil na krásném 6.místě.

Listopad svléká stromům šaty... Náš web postoupil mezi deset finalistů v soutěži Scoolweb 2015, tak na něj mrkněte i vy – www.skola-frysava.cz. Ani jsme se nenadáli a je tu první čtvrtletí školního roku a my pomalu začínáme zpívat vánoční písně, připravovat se na vystoupení a těšit se na Ježíška.

V prosinci zrajou hvězdy zlatý...

*Dvanáct je měsíců a každý z nich, jinou čepici nosí,
zima nám do dlaní nasype sníh, v létě běháme bosí...*

A co nás čeká dál? Nechme se překvapit. Přejeme Vám klidné svátky strávené s lidmi, na kterých Vám opravdu záleží.

Projektový den – Cesta do pravěku

Ve čtvrtek 22. října jsme se stali badateli a archeology. Školáci se hned ráno vydali společně na cestu do pravěku. Rozdělení do badatelských týmů a následná práce na předmětech našeho zkoumání nás zaměstnala na celé dopoledne. Zjistili jsme, jací živočichové žili v pravěku, jak vypadala krajina v té době, ale také, jaký známý český ilustrátor se věnoval tvorbě výjevů právě z doby pravěké. S nadšením jsme pozorovali, jak vypadají zkameněliny,

také jsme zkoumali, jak moc hluboko do historie se musíme vydat, abychom se mohli setkat s dinosaury. Nechyběly kvízy, hlavolamy a dinosauří matematické příklady. Celý badatelský den jsme zakončili zhlédnutím části filmu Cesta do pravěku do Karla Zemana.

Začátek školního roku v družině

Letošní školní rok jsme se v družině přivítali s novou paní vychovatelkou. Plni očekávání, jaká bude družina tento rok, jsme se dozvěděli, že každý měsíc bude nějak zaměřen. Září

začalo Vyhlídkami a říjen pokračoval Fantazií. V listopadu se věnujeme Světlu. Každý den máme plno aktivit, které nás mohou něčemu naučit nebo nás pobavit. Mimo to také pokračují kroužky jako Dovedné ruce nebo Tancování s paní učitelkou Martinou. Prozatím nás družina baví a každý den se těšíme na další společně strávený čas. Budeme rádi za Vaši návštěvu na našich webových stránkách.

učitelky ZŠ

Informace Obecního úřadu ve Fryšavě pod Žákovou horou

Plesy

Fryšavský ples	23. 1. 2016
Hasičský ples	13. 2. 2016
Čokoládový ples	12. 3. 2016

Úřední den obecního úřadu

21. 12. 2015

22. 12. 2015 – 1. 1. 2016 dovolená

Poplatky za odpad (450 Kč/osoba) a psy (100 Kč za psa a za každého dalšího 200 Kč) lze hradit hotově, ale také na účet obecního úřadu č.ú. 6623751/0100, variabilní symbol = číslo domu. Do poznámky prosím uvádějte počet psů.

Vodné a stočné lze také hradit na účet Čisté Fryšávky č.ú. 107-5163050267/0100, variabilní symbol = číslo domu. Do poznámky prosím uvádějte spotřebované m³.

Prosíme také všechny občany o zapsání stavu vodoměrů k 31. 12. 2015 z důvodu změny ceny stočného od 1. 1. 2015.

Hezké prožití svátků vánočních a v novém roce hodně zdraví a spokojenosti.

